

"Azərbaycan Respublikasında Rus pravoslav kilsəsi, Gürcü pravoslav kilsəsi, Erməni apostol kilsəsi, Yeddinci günün adventistləri, Molokan kilsəsi, Roma katolik kilsəsi, yevangelistlər, baptistlər və Yehovanın şahidləri, yəhudilərin və bəhailərin sinaqoqları, məbədləri və digər dini evləri də fəaliyyət göstərir".

Bu fakt ABŞ Dövlət Departamentinin dünyada dini etiqad azadlığının vəziyyəti ilə bağlı 2021-ci il üçün ilik hesabatında dərc edilib.

Hesabatda qeyd olunub ki, Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərinə səfər etmiş diplomatların, vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin və jurnalistlərin sözlərinə görə, Ermənistanın nəzarəti altında olarkən bu ərazilərdə yüzlərlə abidələr, o cümlədən regionun etnik azərbaycanlıların istifadə etdiyi məscidlər, ziyarətgahlar talan edilib, vandaliz-

lənin təəssüfdoğuran halı bunu əksər hallarda "din" adı altında dünyada ni-faq toxumu səpənlərin olmasıdır.

Erməni kilsəsinin keçmiş Qarabağ münaqişəsinə dini don geyindirmək cəhdi hamıya bəllidir. Bu münaqişə konkret olaraq təcavüzkar Ermənistanın Azərbaycan ərazilərinə iddiası ilə başlamışdı. Ermənistan tərəfindən torpaqlarımızın işğalı, yüz minlərlə vətəndaşımızın məcburi köçkün vəziyyətinə salınması, onliklər boyu sürən mənasız danışıqların ardınca Azərbaycanın BMT TŞ-nin

yerlər mövcuddur: "30 il ərzində erməni işğalçıları tərəfindən Qafqaz Albaniyasına məxsus irs dağıdılıb. Onların bir çoxu da ermənilərə sərf edən formada dəyişdirilib. Alban irsinin bölgənin tarixi baxımından əhəmiyyətini dərk edən ermənilər istər işğal illərində, istərsə də ondan əvvəl onu özlərinə bağlamaq və Azərbaycan torpaqlarına iddialarını bu amillə gücləndirmək üçün xeyli saxtakarlıqlar ediblər".

İcma rəhbəri onu da vurğulamışdı ki, saxtakarların söyi ilə Qafqaz Albaniyasının və alban kilsəsinin irsinə aid olan bir çox şey mənimşənilib və ən acınacaqlısı isə budur ki, ermənilərin söyləri ilə beynəlxalq səviyyədə erməni irsi kimi qəbul edilib.

Azərbaycan dövləti hazırda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə genişmiqyaslı tikinti-quruculuq işləri həyata

alət olub. Təəssüf ki, onlar bəzi riyakar və qərəzli beynəlxalq qurumlardan da çirkin məqsədləri üçün istifadə etməyi bacarırlar. Ümumdünya Kilsələr Şurası da bu siyahının başında gəlir. Xüsusilə son dövrlər ölkəmizə qarşı qərəzli mövqe nümayiş etdirən şuranın baş katibi Jerry Pilleyin bu ilin mayında dini konfrans zamanı səsləndirdiyi absurd fikirlər də buna növbəti misaldır.

"Dindar", "humanist" Pilley öz çıxışında deyib ki, 2023-cü ildə Laçın yoluna yaxın ərazidə olduğu zaman guya "...fiziki yaraların, həm də öz kökündən qoparılan insanların iztirablarının şahidi" olub. Açıq şəkildə separatizmə dəstək verərək dünyada belə bir ərazi vahidi olmadığı halda "Artsax" sözünü dilə gətirib, Qarabağı öz xoşlarına tərk edən ermənilərin qayıtma haqqından bəhs edib...

ildə keçmiş Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinə töhfə verən və münaqişənin dini məhiyyət kəsb etmədiyini o vaxt təsdiq edən ÜKS-nin hazırda ermənipərəstliyi, xristian təəssübkeşliyi ilə verilən birtərəfli bəyanatları, sizin baş katib olaraq erməni tərəfinin açıq-aydın təsiri altında verdiyiniz açıqlamalar Ümumdünya Kilsələr Şurasının sülhpərvər nüfuzuna və ədalətli mövqeyinə xələl gətirir, onun dinlərarası əməkdaşlıq müstəvisində fəaliyyətinə kölgə salır, dinlərarası dialoq işinə sağalmaz zərbə vurur. Təəssüflə vurğulayıraq ki, ÜKS kimi beynəlxalq kilsə təşkilatının erməni məkri və iftiralарına istinad edən sənədlərində islamofob dəst-xəti aydın sezilir ki, bu, rəhbərlik etdiyiniz təşkilatın adına ləkə gətirir", - deyər bildirib.

Ermənipərəst Ümumdünya Kilsələr Şurasının islamofob dəst-xəti

mə, təhqirlərə məruz qalıb və ya tamamilə dağıdılıb.

Məsələn, Füzuli rayonundakı 19-cu əsrə aid olan Hacı Ələkbər məscidinin ermənilər tərəfindən dağıdılmasını, Ağdamdakı Cümə məscidinin üzərində erməni dilində qraffiti yazılmasını və mehrabının güllələnməsini qeyd etmək olar. Ağdam rayonundakı qəbiristanlıqlar, o cümlədən şəhərin Şəhidlər xiyabanı və İmarət Qərvənd qəbiristanlığının 18-ci əsrə aid müqəddəs və tarixi məqbərələri təhqir olunub, talan edilib və ya dağıdılıb.

ABŞ Dövlət Departamentinin sözügedən hesabatından da aydın göründüyü kimi, Azərbaycan min illik multikultural və tolerantlıq ənənələrinə malik ölkə olaraq bu gün də bütün dinlərə, konfessiyalara dözümlü yanaşması ilə dünyada unikal ünvan olduğunu nümayiş etdirir.

Eyni zamanda bu sənəd irqi ayrışdırıcı, etnik nifrətin, dini dözümsüzlüyün hökm sürdüyü monoetnik Ermənistanın əsl vandal siyasətini bir daha təsdiqləyir. Azərbaycan ərazilərinin işğal altında saxlandığı müddətdə xalqımıza məxsus tarixi, dini, mədəni irsin necə barbarlıqla, vəhşiliklə dağıdıldığını nümunələrlə ortaya qoyur.

İslam dövrünə aid abidələr xüsusi amansızlıqla dağıdılıb

Lakin Ümumdünya Kilsələr Şurasının Baş katibi Jerry Pilleyin bu il 27-28 may tarixlərində Berndə keçirilən dini konfrans zamanı revanşist erməni keşişlərinin ağzı ilə ölkəmizə qarşı səsləndirdiyi tamamilə böhtan xarakterli fikirlər göstərir ki, hələ də dünyada hay dəyirmanına su tökməklə məşğul olanlar var. Və məsə-

məlum qətnamələrini öz gücünə həll edərək ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin etməsi dünyanın gözü qarşısında baş verən gerçəkliklərdir. Azadlıqdan sonra Qarabağa və Şərqi Zəngəzura səfər edən hər kəsi, istər yerli, istər əcnəbi vətəndaşları erməni barbarlarının törətdiyi vandalizmin, talanın, dağıntıların miqyasının dəhşətə salması da bir başqa ağrı-acılı reallıqdır. Bu ərazilərdə canlı həyata dair hər nə varsa məhv edən erməni vəhşiləri mədəni irsimizə də zərər kəsiliblər. Tarixi Azərbaycan ərazisi olan İrəvan quberniyası ərazisində 300 məscidi yer üzündən silən vandallar 30 il ərzində işğalda saxladıkları Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə da Azərbaycan xalqına qarşı mədəni soyqırımını törədiblər. İşğal dövründə bu ərazilərdəki islam mədəniyyətinə aid olan bütün məscidlər, abidələr dağıdılıb.

Mütəxəssislərin qənaətinə görə, işğal olunmuş ərazilərdə islam dövrünə aid olan tarixi abidələrin ermənilər tərəfindən xüsusi amansızlıqla dağıdılmasının əsas səbəbi onların üzərində müsəlman epiqrafiyası ilə yazıların olmasıdır. Bildirirlər ki, bu abidələri erməniləşdirmək mümkün olmadığı üçün tamamilə dağıdıblar.

Alban irsinə göz dikiblər

Ermənilər Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə olan alban məbədlərindən isə məkrli planlarını həyata keçirmək üçün istifadə ediblər. Bu abidələri özünüküldürmək üçün tarixi faktları saxtalaşdırıblar.

Alban-Udi dini icmasının rəhbəri Robert Mobili "Azərbaycan" qəzetinə verdiyi müsahibəsində sözügedən məsələ ilə bağlı bildirmişdi ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgəsində 200-ə yaxın alban məbədi, monastırı, alban xristian kilsəsi ilə bağlı tarixi

keçirir, bu ərazilərdə tarixi, dini, mədəni abidələr bərpa olunur. Eləcə də ermənilər tərəfindən saxtalaşdırılan alban abidələri öz tarixi simasına qaytarılır. Erməni vandallarını, irqçi, dinsiz erməni keşişlərini də məhz bu məsələ narahat edir və bunu guya buradakı "erməni dini abidələri"nin dağıdılması kimi təqdim etməyə çalışırlar.

Sonradan köçdükləri ərazilərin tarixini saxtalaşdırmaq, dini və digər abidələri məhv etmək, orada kilsə tikərək bir müddətdən sonra həmin yerin onlara məxsus olduğunu dünyaya car çəkmək ermənilərin köhnə xəstəliyi olduğu hamıya bəlli həqiqətdir. Saxtakarların 2012-2017-ci illər ərzində Cəbrayıldə "kilsə" tikməklərinin də əsas məqsədi bu olub. Əslində isə xristian dininə heç bir aidiyyəti olmayan bu tikili dini ayinlər yox, hərbcilər tərəfindən tikilərək cəbbəxana kimi istifadə üçün nəzərdə tutulmuşdu.

Bu misaldan da göründüyü kimi, hiyləgər ermənilər kilsə adı altında gizlənərək həyata keçirdikləri çirkin əməllərinə dini don geyindirməyə, xristian dünyasının diqqətini Qarabağa çəkməyə, Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyasında onların dəstəyini qazanmağa çalışıblar.

Maraq doğuran məsələlərdən biri də odur ki, bu sadalanan faktlar indi erməni iftiralарına uyaraq ölkəmizə qarşı qərəzli fikirlər səsləndirən Ümumdünya Kilsələr Şurasının diqqətini heç zaman çəkməyib.

ÜKS-nin adından belə sui-istifadə hallarının qarşısı alınmalıdır

Qarabağı könüllü tərk edən erməniəşilli sakinlər də erməni revanşistlərin, erməni lobbisinin, erməni kilsəsinin yalanlarına, məkrli planlarına

Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin Ümumdünya Kilsələr Şurasının baş katibi Jerry Pilleyə göndərdiyi məktubda ölkəmizə qarşı səsləndirilən bu qərəzli fikirlər şiddətlə qınanır. Məktubda diqqətə çatdırılır ki, dünyanın ən müxtəlif ölkələrinin təmsilçiləri, diplomatik korpus nümayəndələri, BMT, ICESCO və başqa beynəlxalq təşkilatlar Ermənistan işğalından azad olunmuş Azərbaycan ərazilərinə səfərlər edib, törədilmiş kultursid, urbisid, ekosid cinayətlərinin nəticələrini öz gözləri ilə görüb, obyektiv qiymət vermişlər. II Qarabağ müharibəsindən sonra BMT tərəfindən bölgəyə səfər etmiş müşahidəçi missiyalar bu ərazidə dinc erməni əhalisinə, mülki infrastruktura qarşı zorakılığın tətbiq olunmadığını təsdiq etmişlər. BMT nümayəndələri səfərləri zamanı erməni mədəniyyət abidələrinə, o cümlədən xristian ibadəət yerlərinə də sərbəst şəkildə baxış keçirərək hər hansı zorakılıq və ya vandalizm təzahürlərini müşahidə etmədiklərini bildirmişlər.

Şüyxülislam Allahşükür Paşazadə, "Əminəm ki, ÜKS rəhbəri olaraq Siz beynəlxalq təşkilatların həmin hesabatları və beynəlxalq müşahidəçilərin bəyanatları ilə tanış olsaydınız, Sizin açıqlamalarınız da obyektiv və Uca Yaradana xoş gedən tərzdə ədalətli olardı. Bizi narahat edən məqam ondan ibarətdir ki, 1993-cü

Məktubda o da vurğulanıb ki, erməni kilsəsi qərəzli iftiraları ilə yoluxdurduqları ÜKS-nin sənədlərini əldə bayraq edib bütün dünyaya, hətta beynəlxalq müsəlman təşkilatlarına yayaraq hamını anti-Azərbaycan cəbhəsində yer almağa çağırışlar edir: "Biz ÜKS-nin adından belə sui-istifadə hallarının qarşısının ən tez bir zamanda alınmasında israr edir, baş katib olaraq sizdən qətiyyətli mövqe nümayişi gözləyirik".

Bütün bunlar erməni kilsəsinin revanşizmi körükləməsindən və bununla bağlı özünə dünyada Ümumdünya Kilsələr Şurasının təmsilində bəzi dəstəkçilər qazanmasından xəbər verir. Bu isə çox təhlükəli tendensiya və ümumilikdə Ermənistanın din adı altında yenidən ölkəmizə qarşı işğalçı müharibəyə hazırlaşdığından xəbər verir. Lakin beş il əvvəl haqq və ədaləti qətiyyətlə bərqərar edən Azərbaycan bundan sonra da milli maraqlarına qarşı istənilən təhdid və təhlükəni neytrallaşdırmaq qüdrətindədir. Buna görə də gələcəkdə olacaqlara görə təcavüzkar Ermənistan və onun, sözün əsl mənasında, qara başlıqlı, qara düşüncəli və dinə heç bir aidiyyəti olmayan revanşist kilsə xadimləri heç kimdə günah axtarmamalıdırlar.

*YasəməN MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*